

फसल कार्यालयीन उपयोगकरिता

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

नांदेड जिल्हा

१९८७-८८

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन,
मुंबई

पुस्तक कार्यालयीन उपयोग की रता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा :- नांदेड

१९७८

अर्था व सांख्यिकी संचालनालय,

महाराष्ट्र शासन,

जिल्हा कार्यालय,

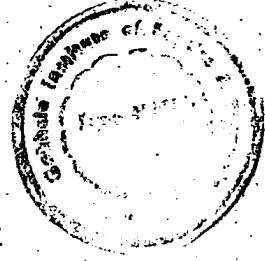
नांदेड.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा :- नांदेड

१९७८

अनुक्रमणिका

विषय

पृष्ठक्रमांक

भाग-१

१) दृष्टिकोणात जिल्हा नांदेड
(सामान्य माहिती व महाराष्ट्राशी तुलना)

१ ते ९०

२) जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

१ ते २०

भाग-३

३) जिल्हा सांख्यिकी गोणवारा
(विविध माहितीचे सांख्यिकी तपते)

१ ते २२५

टोपले

(२) दृष्टिकोणानुसार जिल्हा नादेड

अ. क्र.	बाब	परिमाण	नादेड जिल्हा १९८७-८८	महाराष्ट्र १९८७-८८
१	२	३	४	५
(एक) प्राकृतिक रचना				
अ) भौगोलिक रचना				
१)	उत्तर अक्षांश	अक्षा	१८.१५ ते १९.५५	१६.४ ते २२.१
२)	पूर्व रेखांश	अक्षा	७७.७ ते ७८.१५	७२.६ ते ८०.९
ब) हवामान (तपमान)				
१)	किमान	सेलसियस	१२.३	उ.ना.
२)	कमाल	सेलसियस	४१.२	उ.ना.
३)	पर्जन्य (सरासरी)	मिमी मीटर	८१०	उ.ना.
क) प्रशासकीय विभाग (१ शीप्टल)				
१)	ताळके	संख्या	८	३०३
२)	बचायत समित्या	"	८	२९८
३)	टंचाईग्रस्त ताळके	संख्या (१९८५-८६)	-	१३०
४)	एकात्मिक गांभीर्ण विकास प्रदत्त गट	"	८	२९८
५)	शाहरे	"	१२	३०७
६)	गावे (स्कूण)	"	१,४८१	४१,८३३
१)	विज्ञान	"	५६	२,४५९
२)	वस्ती असलेली	"	१,४२५	३९,३५४
३)	क्षेत्रापळ	चौ. कि.मी.	१०५०२.०	३,०७,६९०

पुढे चालू - - -

(२) दृष्टीक्षोपात जिल्हा नांदेड (चालू)

१	२	३	४	५
(दोन) पृष्ठासौख्य संस्था (३१.३.८८)				
१) पंचायत समित्या		संख्या	८	२९
२) महानगर पालिका		"	—	११
३) नगर परिषदा		"	१२	२१६
४) कटक मंडळे		"	—	७
५) ग्रामपंचायती (३१.३.८७)		"	१,१४८	२४,७०७
६) पोलीस स्थानके (१.१२.८८)		"	३०	७८४
७) पोलीस आउट पोस्ट (१.१२.८८)		"	२२	१,१२१
(तीन) लोक संख्या (१.१८.१)				
१) ग्रामीण लोक संख्या		आकडे हजारत	१४,२१	४०,७९१
२) नागरी लोक संख्या		"	३,२८	२१,९९३
३) रूग्ण लोक संख्या		"	१७,७१	६२,७८४
४) असूचित जातीची लोकसंख्या		"	१,२८	४,४८०
५) असूचित जातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी		टक्केवारी	११.३०	७.१४
६) असूचित जमातीची लोकसंख्या		आकडे हजारत	१,७८	५,७७२
७) असूचित जमातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी		टक्केवारी	१०.१९	९.१९
८) पुरुष		आकडे प्रहजारात	८,९२	३२,४१५
९) स्त्रिया		"	८,५७	३०,३६९
१०) स्त्रिया - पुरुष प्रमाण		१००० पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	९६०	९३७
११) घनता		दर चौ. कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	१६७	२०४

पुढे चालू - - -

(३) वृष्टीक्षेपात जिल्हा नांदेड (चालू)

१	२	३	४	५
१२) साक्षारतेचे प्रमाण				
१) एकूण	टक्केवारी	२२.७८	४७.१८	
२) पुरुष	"	४३.३२	५८.७२	
३) स्त्रिया	"	१५.६७	३४.७२	
४) राज्यामध्ये जिल्ह्यांचा क्रमिक	संख्या	१७		
(चार) कृषि		१९८५-८६	१९८५-८६	
१) भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	१०,३३	३०,७५८	
२) जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्यांची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	"	१७	५,३७०	
भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी	२.०९	१७.४६	
३) शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन		१९८५-८६	१९८६-८७	
अ) बिगर शेतीचापरा खालील जमीन	हजार हेक्टर	४१	१,०८२	
ब) पडीक आणि लागवडी लायक नसलेली जमीन	"	१९	१,७२५	
क) एकूण	"	६०	२,८०७	
४) पडीत जमीनी व्यतिरीक्त लायक नसलेली बिगर जमीन		१९८५-८६	१९८६-८७	
१) कायम अरचरण आणि इतर	हजार हेक्टर	५१	१,५४२	
२) झाडे झाडपा खालील जमीन	"	५	१८३	
३) लागवडी योग्य परंतु पड जमीन	"	१९	१,०३२	
५) पडीत जमीन		१९८५-८६	१९८६-८७	
१) चालू पड	हजार हेक्टर	६५	९०१	
२) इतर पड	"	२०	१,०००	

सुटे चालू - - -

(७) इष्टीक्षोपात जिल्हा न.६३ (मातृ)

१	२	३	४
६) पिका खालील क्षेत्र		१९७५-७६	१९७६-७७
१) पिकाखालील निष्क क्षेत्र	हजार हेक्टर	७२०	१७,९२३
२) इसोटा क्षेत्र	"	४४	२,०९९
३) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	"	७६४	१९,०२२
७) ओलित क्षेत्र		१९७५-७६	१९७६-७७
१) निष्क ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	२३	१,८०४
२) एकूण ओलित क्षेत्र	"	३४	२,३४३
८) महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्ये ६-८७)	"	४६४	१४,१२३
९) वृद्धि धारणा जमिनी (१९६०-६१ अंतिम)			
१) २ हेक्टरापेक्षा कमी	संख्या "००	२६,३	३०,७७५
२) २ ते १० हेक्टर	"	१,२८,४	३,१८३
३) १० हेक्टरापेक्षा जास्त	"	८,६	४,८७४
१०) जमोन महसूल कसली (१९६७-६८)	लाखा रुप	१७.३६	उ.ना.
११) जिल्हा परिषदेचा उपकर	हजार रुप	६३,३०	उ.ना.
१२) पंचायत समित्यांचा उपकर	"	उ.ना.	उ.ना.
(पाच) पशुसंवर्धन (पशुधन गणना १९६३)			
१) पशुधन	संख्या हजार म	१,९८८	३०,९९९
२) गायी व बैल	"	६७५	१३,१६३
३) म्हशी व शेडे	"	६६९	३,९७२
४) मेंढ्या	"	५०	२,६७५
५) शिक्या	"	२३९	७,७०६
६) कोबड्या व इदके	"	२८९	१९,८७६

सुटे घान

(५) दृष्टीक्षोपात जिल्हा नावेड (चालू)

१	२	३	४	५
(सहा) सहकार (१९८७-८८)				
१)	सहकारी संस्था	संख्या	३,०३७	८७,६७६
२)	प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	"-	९४८	१८,३४४
३)	प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थांची संघासद संख्या	संख्या हजारात	२,५१	६,८३०
		संख्या	४५२	१२,९७९
५)	प्राथमिक कृषि पत संस्थानी दिलेले कर्ज	रुपय कोटीत	१८,१३	६८०
(सात) जलसिंचन (३०.६.१९६६ रोजी)				
१) पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखाली ल लाभक्षेत्र				
१)	मोठे प्रकल्प	संख्या	३	१६
	लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	१५५	उ.ना.
२)	मध्यम प्रकल्प	संख्या	७	१४६
	लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	११	उ.ना.
३)	लघुप्रकल्प (पृष्ठभाग)	संख्या	२६३	१,४००
	लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	३७	उ.ना.
४)	सिंचन विहीरी खाली भिजणारे क्षेत्र	"-	११	९९
(आठ) उद्योग (१९७७ अखेर)				
१)	नोंदणीकृत कारखाने	संख्या	१३५	२४,९७१
२)	नोंदणीकृत चालू कारखाने	"-	११०	२०,६०९
३)	साखार कारखान्याची संख्या	"-	३	१११
४)	साखार कारखान्यातील साखारेचे उत्पन्न	"०००" मेट्रीकटन	२२	२,७९५
५)	सर्व सूत गिरण्यांची संख्या	संख्या	३	१२१

सुटे चालू - - -

(६) दृष्टीक्षोपात जिल्हा नादेड (चालू)

१	२	३	४	५
(नज) वीज				
१) वीज पुरवठा केली जाहरे व छोडी (३१.३.८८)	संख्या	१,४९२		३८,१७७
२) विद्युतीकरण झालेल्या गावाची संख्या	"	१,४८१		उ.ना.
३) वीज पुरवठा केली पंप संघ	"	३,१३८		१२,४३,१०२
४) गोबर गॅस संयंत्रे	"	१,६००		उ.ना.
(दहा) सार्वजनिक आरोग्य (१९७७)				
१) रुग्णालये	संख्या	१२		७६८
२) दवाखाने	"	५८		१,७९९
३) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	"	५२		१,५३९
४) प्राथमिक आरोग्य पथके	"	७		८१
५) एकात्मिक बालविकास योजनागट	"	२		उ.ना.
६) अंगण वाडीत उपस्थित सहकार्यी भूले	"	उ.ना.		उ.ना.
(अकरा) शिक्षण				
१) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	३०.९.८७		३०.९.१९८८
२) एक शिक्षाकी शाळा	"	१,७६५		५५,५१३
३) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारत	७१७		१६,७७६
४) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	"	३,५९		९,७६१
५) प्रत्येक शिक्षाकांभागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	"	६		२५३
५) प्रत्येक शिक्षाकांभागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	४७		३९
(बाय) द्वयम शिक्षण (३०.९.८८)				
१) द्वयम शाळा	संख्या	२२८		८,७८७
२) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारत	१,०६		५,०६६
३) शाळेतील शिक्षक	"	३		१६१
४) प्रत्येक शिक्षाकांभागे द्वयम शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३३		३१

(७) दृष्टिकोपात-प्रिल्हा नादेह (चातु)

१	२	३	४	५
(तेरा) उच्च शिक्षण (३०.९.८८)			३०.९.८८	३०.९.८८
१) संस्था		संख्या	१३	१,००९
२) स्कूला विद्यार्थी		संख्या हजारत	७	९५८
(चौदा) अ) प्रौढ शिक्षण (१९६-८८)			१९६-८८	१९६-८८
१) प्रौढ शिक्षण केंद्रे		संख्या	८८०	१८,७३९
२) प्रौढांची उपस्थिती		संख्या	२५,८००	उ.ना.
ब) तांत्रिक शिक्षण				
१) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था				
१) शासकीय व शासन सहाय्यीत		संख्या	५	१८०
२) इतर (छाजगी)		"-	३	उ.ना.
२) शासकीय व शासन सहाय्यीत औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये मजूर झालेल्या जागा		"-	उ.ना.	४२,३२८
३) तांत्रिक व व्यवसायिक शिक्षण				
१) शासकीय व शासन सहाय्यीत		संख्या	उ.ना.	उ.ना.
२) इतर(छाजगी)		"-	उ.ना.	५७५
४) शासकीय,तांत्रिक व्यवसाय शिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता		"-	उ.ना.	६०,५९९
५) अभियांत्रिकी संख्या		"-	उ.ना.	उ.ना.
(पंधरा) ग्रीव्हन आणि दळणावळणी ३१.३.८८				
१) स्कूला रेल्वे मार्ग (लांबी कि.मी.)		कि.मी.	२०८	५,४४८
२) रस्त्यांची जोडलेली गावे		संख्या	उ.ना.	उ.ना.
३) स्कूला रस्त्यांची लांबी (पृष्ठांकित)		कि.मी.	६,६७०	१,६६,४१६

सुटे चातु - - -

(८) दृष्टीक्षोपात जिल्हा नदिड (चालू)

१	२	३	४	५
(पंधरा) परिवहन आणि दळणवळण ३६:३:८८(चालू)				
४) राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि.मी.	-		२,९५५
५) राज्य महामार्गाची लांबी	"	१,२७१		३०,५४८
६) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	"	१,६११		३७,२२४
७) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	"	७७९		३६,४०३
८) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	"	३,००८		५९,२८६
(सोळा) पिण्याचा पाण्याचा पुरवठा				
कठीण गावांची संख्या				
१) छोड्यांना केला पुरवठा	संख्या	२१७		६,०१३
अ) नळाचा पाणी पुरवठा	"	१८		उ.ना.
ब) कुम नलीका	"	६९		उ.ना.
क) विहीरी	"	१०		उ.ना.
२) ट्रॅक्टर्स किंवा बैलगाडीने पाणी पुरवठा केला जाणारी गावे	"	उ.ना.		उ.ना.
३) योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	"	उ.ना.		उ.ना.
(सतरा) घर बांधणी (१९८७-८८)				
१) भूमिहीन कामगारांसाठी बांधलेल्या दोपड्या	संख्या	३४५		उ.ना.
(अठरा) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रमा				
१) दारीद्वय रेषेखालील कुटूंब (१९८२-८३)	लाखात	०.७७		४१
२) १ ९८६-८७ मधील लाभार्थी कुने	संख्या	उ.ना.		१,०८,७४९
नवे	"	६,२६०		१,२९,३६९

(९) दृष्टीक्षोपात जिल्हा नरड (समाप्त)

१	२	३	४	५
(एकोनोस)	रोजगार हमी योजना (१९७५-७६)			
	१) रोजगार हमी योजना	कॉटी मध्य दिवस	०.५०	१५.५५
	२) राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार कार्यक्रम	"-	०.८	२.६२
	३) ग्रामीण भूमिहीन रोजगार कार्यक्रम	"-	०.३	२.४१
(वीस)	आदिवासी कल्याणकारी योजना			
	१) आदिवासी क्रीडा क्लब शाळा	विद्यार्थी संख्या	—	उ.ना.
(एकवीस)	मागास वर्गीयासाठी कल्याणकारी योजना			
	१) मागास वर्गीयासाठी वस्तीगृहे	संख्या	१२५	उ.ना.
	२) वस्तीगृहात राहणाऱ्या वेद्यार्थी	"-	६,७३७	उ.ना.
(बावीस)	जिल्हा नियोजन (१९७५-७६)			
	१) बाणिज्य योजनेतील मजूर तरतूद	र. टॉट	२०.२२	२३२०
	२) अक्षरोग्य भावन काढण्यासाठी तरतूद	"-	उ.ना.	३००
(तेवीस)	नागरी पुरवठा			
	१) रास्त भावाची दुकाने	संख्या	१,५८९	३४,२८३
	२) साठी	"०००" संख्या	उ.ना.	७२९
	३) शासकीय सुदाने	संख्या	४८	१,१२५

टिप :- उ.ना. = उपलब्ध नाही.

घाणेरे